

Перетяцько Л.Г., кандидат с.-г. наук, провідний науковий співробітник
Інститут свинарства ім. О.В.Квасницького НААН

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ НОВИХ ЗАВОДСЬКИХ ЛІНІЙ У ПОЛТАВСЬКІЙ М'ЯСНІЙ ПОРОДІ СВИНЕЙ

Наведені дані за результатами відгодівельних та м'ясних якостей нових генеалогічних структур у полтавській м'ясній породі свиней.

Постановка проблеми. Подальше збільшення виробництва дешевої, біологічно повноцінної свинини з високою харчовою цінністю вирішується за рахунок удосконалення генетичного потенціалу порід, умов годівлі та утримання. В цьому плані велике значення має використання найбільш продуктивних тварин вітчизняного і світового генофонду та удосконалення існуючих порід і виведення нових генотипів.

Аналіз основних досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Породоутворення це об'єктивна необхідність, яка виникає в процесі розвитку людського суспільства і зумовлена принциповими змінами суспільно-економічних чинників [1]. При цьому у породах безперервно проходить процес створення нових ліній, їх розведення та заміна старих [2]. Узагальнюючи багаторічні дослідження, науковці прийшли до висновку, що удосконалення порід у свинарстві досягається різними методами племінної роботи та зберігається із покоління у покоління [3].

Мета досліджень та методика їх проведення. Метою досліджень було вивчення відгодівельних і м'ясних якостей нових заводських ліній у полтавській м'ясній породі. Науково-дослідна робота виконана в Інституті свинарства ім. О.В.Квасницького НААН (№ держреєстрації 61.06U064206) та ТОВ «Племінний завод «Біловодський» Луганської області.

Об'єктом досліджень були свині полтавської м'ясної породи. Досліди проводили за загальноприйнятими методиками у свинарстві.

Результати досліджень. Результати оцінки за відгодівельними якостями нових заводських ліній наведено в таблиці 1. Із таблиці видно, що в середньому на контрольній відгодівлі за 6 лініями отримано такі результати: вік досягнення живої маси 100 кг склав 186 днів, середньодобовий приріст склав 729 грам, витрати корму на 1 кг приросту 3,70 корм. од. Порівнюючи результати контрольної відгодівлі, встановлено, що нові заводські лінії Айдара і Стрільця з прилиттям крові фінського ландраса за віком досягнення живої маси 100 кг переважали ровесників лінії Супутника на 18 днів, лінії Костра на 15 днів ($P > 0,999$). За середньодобовими приростами лінія Айдара переважала аналогів лінії Супутника на 50 г ($P > 0,999$), лінія Костра на 40 г ($P > 0,999$) і відповідно за витратами корму менше на 0,28 корм. од. ($P > 0,99$) та на 0,27 корм. од. ($P > 0,95$).

Нові заводські лінії з прилиттям російської скороспілої м'ясної породи на контрольній відгодівлі досягали живої маси 100 кг лінія Патріота за 179 днів, переважаючи показники лінії Супутника на 21 день ($P>0,999$), лінія Деркула на 20 днів ($P>0,999$) і відповідно за середньодобовими приростами на 81 г ($P>0,999$) і на 85 г ($P>0,999$) та затратами корму на 0,38 корм. од. ($P>0,999$) і на 0,46 корм. од. ($P>0,999$).

Лінія Деркула мала дещо нижчі показники порівнюючи з лінією Патріота але достовірно переважала лінію Супутника і Костра.

При цьому встановлено високий кореляційний зв'язок між середньодобовим приростом тварин на відгодівлі та витратами корму на 1 кг приросту ($r = -0,71$), віком досягнення живої маси 100 кг та середньодобовим приростом ($r = -0,78$).

1. Результати оцінки кнурів нових заводських ліній за відгодівельними якостями нащадків в умовах ТОВ «Племінний завод «Біловодський» ($M \pm m$)

№ п/п	Лінія	Кількість нащадків	Показники		
			Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Середньодобовий приріст, г	Витрати корму на 1 кг приросту, корм. од.
1	Супутник	16	199,53±4,21	675,01±16,03	3,96±0,08
2	Костер	15	196,87±3,09	704,67±14,77***	3,84±0,13
3	Айдар	16	181,06±2,75***	744,67±14,79***	3,68±0,05**
4	Стрілець	14	181,21±2,55***	743,14±14,36***	3,69±0,06*
5	Патріот	16	178,81±1,24***	755,69±8,70***	3,48±0,05*
6	Деркул	14	179,93±2,71***	749,86±12,07***	3,50±0,04*
У середньому		-	186,2±1,50	729,00±6,30	3,70±0,00

*** $P>0,999$

** $P>0,99$

* $P>0,95$

2. Результати оцінки кнурів нових заводських ліній за м'ясними якостями нащадків в умовах ТОВ «Племінний завод «Біловодський» ($M \pm m$)

№ п/п	Лінія	Показники				
		Забійний вихід, %	Площа «м'язового вічка», см	Товщина шпигу над 6-7 грудними хребцями, мм	Довжина півтуші, см	Маса заднього окосту, кг
1	Супутник	76,70±1,27	32,87***±0,07***	24,30±0,47	96,00±0,58	10,77±0,15
2	Костер	76,53±1,10*	33,03*±0,11	24,13±0,27*	94,87±0,24*	10,53±0,18
3	Айдар	79,70±0,15*	34,96*±0,13***	23,60±0,35	97,53±0,79*	11,33±0,24
4	Стрілець	79,50±0,06	35,42±0,65*	23,50±0,05	97,00±0,50*	11,03±0,09
5	Патріот	79,90±0,59*	35,27±1,07	23,17±0,17*	96,73±0,82	11,07±0,07

№ п/п	Лінія	Показники				
		Забійний вихід, %	Площа «м'язового вічка», см	Товщина шпику над 6-7 грудними хребцями, мм	Довжина півтуші, см	Маса заднього окосту, кг
6	Деркул	79,83±0,17*	34,62±0,32**	23,50±0,29	96,67±1,20	11,10±0,15
У середньому		78,20±0,50	34,00±0,30	23,80±0,10	96,00±0,30	10,80±0,10

***P>0,999

**P>0,99

*P>0,95

Результати контрольного забою молодняку свиней (табл.2) свідчать, що забійний вихід в середньому складає 78,20% (мін 76,53% – мах 79,20%), площа «м'язового вічка» – 34,0 см² (мін 32,87 см² – мах 35,42 см²), товщина шпику над 6-7 грудним хребцем 23,8 мм (мін 23,17 мм – мах 24,30 мм) довжина півтуші 96,0 см (мін 94,87 см – мах 97,53 мм), маса заднього окосту 10,8 кг (мін 10,53 кг – мах 11,3 кг). Перевага по забійному виходу була за новими лініями з прилиттям крові ФЛ і СМ в межах 3,37% – 3,20% відповідно за площею «м'язового вічка» – 2,54 см² – 2,39 см², за товщиною шпику над 6-7 грудними хребцями, см – 1,13 мм – 0,96 мм, за довжиною півтуші, см – 1,53 см – 2,13 см, за масою заднього окосту, кг – 0,56 кг – 0,80 кг.

Встановлено середній від'ємний зв'язок між забійним виходом і товщиною шпику над 6-7 грудним хребцем ($r = -0,34$) та високий кореляційний зв'язок між масою заднього окосту і товщиною шпику ($r = -0,77$).

Висновки. Проведені дослідження дають можливим визначити наступне:

1. Тварини полтавської м'ясної породи мають високі відгодівельні та м'ясні якості. За віком досягнення живої маси 100 кг заводські лінії Айдара і Стрільця переважали аналогів лінії Супутника на 18 днів, а лінії Костра на 15 днів ($P > 0,999$), за середньодобовими приростами також встановлена вірогідна різниця ($P > 0,95$). Дана тенденція простежується і за лініями Деркула та Патріота.

2. За результатами контрольного забою встановлено, що забійний вихід у середньому складає 78,20 % (мін 76,53% – мах 79,20%), площа «м'язового вічка» – 34,0 см² (мін 32,87 см² – мах 35,42 см²), товщина шпику над 6-7 грудними хребцями 23,8 мм, (мін 23,17 мм – мах 24,30 мм).

3. Встановлено високий від'ємний кореляційний зв'язок між середньодобовим приростом тварин на відгодівлі та витратами корму на 1 кг приросту ($r = -0,71$), віком досягнення живої маси 100 кг та середньодобовим приростом ($r = -0,78$), середній від'ємний зв'язок між забійним виходом та товщиною шпику над 6-7 грудними хребцями ($r = -0,35$).

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубинин Н.П. Методы выведения пород сельскохозяйственных животных./ Н.П. Дубинин, А.И. Овсянников // Генетические основы селекции животных. – М.: Наука, 1969. – С. 295-307.

2. Почерняев Ф.К. Технология племенного дела. / Ф.К.Почерняев. – К.: Урожай, 1982. – С. 67-68.

3. Рибалко В.П. Генофонд, оцінка та використання свиней. / В.П.Рибалко, В.П.Буркат, М.Д.Березовський. – К.: Словянський діалог, 1994. – 128 с.

Перетяцько Л.Г. Откормочные и мясные качества новых заводских линий в полтавской мясной породе свиней.

Приведены данные о результатах откормочных и мясных качеств новых генеалогических структур в полтавской мясной породе свиней.

Ключевые слова: Заводские линии, откорм, мясные качества, скороспелая мясная, ландрас, полтавская мясная порода.

L.G.Peretyatko. Fattening and meaty quality of new breeding farm lines in the Poltava meaty breed of pigs.

There were presented the results of fattening and meaty qualities of new genealogical structures in the Poltava meaty breed of pigs.

Keywords: Breeding farm lines, fattening, meaty qualities, the Poltava meaty breed, landrace, precocious meaty breed.